[1]शासत्, [2]मित्रशीः-आर्यशीः, इति विशेषरूपाणि। सामान्यरूपाणि तु आदादिकचकास्तिवत् (485) बोध्यानि।

(1705) "शिक्ष विद्योपादाने" (I-भ्वादिः-605. सक. सेट्. आत्म.)

[3]शिक्षा। 'शिक्षेर्जिज्ञासायाम्' (वा. 1-3-21) इति वार्त्तिकं नियमार्थम् इत्यभिप्रयन्तः, अयं धातुः शिक्षाभिन्नार्थे परस्मैपदी इति क्षीरस्वामिप्रभृतय आहुः। [4]शक्लृधातोः सन्नन्तस्य विध्यर्थत्वसम्भवात् नैतन्नियमार्थमिति कैयटन्यासपदमञ्जरीधातुवृत्त्यादिषु स्पष्टम्। अतः सर्वत्रात्मनेपदमेवेति सिद्धान्तः। सर्वाण्यपि रूपाणि यथासम्भवमूह्यानि।

(1706) "शिखि गत्यर्थः" (I-भ्वादिः (पा.) सक. सेट्. पर.)

भ्वादिषु 'उख उखि—' इति दण्डके कैश्चित् पठितो धातुरयम्। भौवादिक-कण्ठतिवत् (149) रूपाणि ज्ञेयानि।

(1707) "शिघि आघ्राणे" (I-भ्वादिः-161. सक. सेट्. पर.)

भौवादिककण्ठतिवत् (149) सर्वाण्यपि रूपाण्यस्यापि ज्ञेयानि।

शिङ्घान[ण]कः रोगविशेषः। 'लृञ्शिङ्घि—' [द. उ. 3-27] इत्यादिना आन[ण]कप्रत्ययः। शिङ्घाणम् नासामलम्। बाहुलकात् आनक्प्रत्ययः।

(1708) "शिजि अव्यक्ते शब्दे" (II-अदादिः-1027.अक. सेट्. आत्म.)

शिञ्जानः-शानच्। 'तालैः शिञ्जद्वलय—' (मेघदूतम् 2-19) इति तु 'अनुदात्तेत्वप्रयुक्तमात्मनेपदमनित्यम्' इति परिभाषया (98) साधुरिति माधवः। 'अव्यक्ते शब्दे' इत्युक्तावपि भूषणध्वनावेवायं कविभिः प्रयुज्यते—यथाहामरसिंहः—'भूषणानां तु शिञ्जितम्' इति। एतच्च शब्दशक्तिस्वाभाव्यादुपपद्यते।

---

1. शतरि रूपमेवम्। 'जक्षित्यादयः षट्' (6-1-6) इत्यभ्यस्तसंज्ञायाम्, 'नाभ्यस्ताच्छतुः' (7-1-78) इति नुम्निषेधः।

2. मित्राणि शास्तीति मित्रशीः। आर्यान् शास्तीति आर्यशीः। कर्तरि 'क्विप् च' (3-2-76) इति क्विप्। अत्राप्युपधाया इकार इति विशेषः।

3. 'गुरोश्च हलः' (3-3-103) इत्यकारप्रत्ययः।

4. शक्लृधातोः सन्नन्ते 'शिशिक्ष' इति स्थिते 'अत्र लोपोऽभ्यासस्य' (7-4-58) इत्यभ्यासलोपः। तेन 'शिक्ष' इति सन्नन्ता प्रकृतिः सम्पन्नेति ज्ञेयम्।